

ligere her i Tinget, saa jeg tror, jeg kan henvise til mine Udtalelser den Gang angaaende dette Forhold. Det ærede Medlem ønskede, at man skulde gaa i Gang med Gadeanlæg og Kloakanlæg oppe i Hirtshals. Nu er det maaske noget tidligt at begynde paa Gade- og Kloakanlæg i Hirtshals; der kan først begyndes, naar der foreligger Bevilling til det, men det vil maaske være rigtigt, at man inden alt for lang Tid paabegynder i alt Fald nogle af disse Arbejder. Spørgsmaalet om Kloakering skal forelægges for en Landvæsenkommission inden Udførelsen, og dernæst maa man selvfølgelig have Rigsdagens Tiltræden af de nødvendige Bevillinger. Det ærede Medlem var endvidere inde paa, at der var klaget over, at Ejerne af de eksproprierede Ejendomme i Hirtshals fik for ringe Erstatning, men det ærede Medlem sagde, at det var ikke rigtigt; Ekspropriationssummen havde i de fleste Tilfælde været for høj, mente det ærede Medlem, og det havde haft den uheldige Følge, at Lejeafgifterne for de eksproprierede Ejendomme ogsaa blev for høje, naar Lejen beregnes til 4 pCt., og derved bevirkedes atter Lejeforhøjelse for de ikke eksproprierede Ejendomme. Han foreslaar derfor, at Staten skal afskrive en Del paa disse Ejendomme. Hele dette Forhold vil jeg gerne omtale noget udførligere. De afsluttede Lejemaal ved Hirtshals deler sig naturligt i 3 Grupper: For det første bebyggede Ejendomme med tilhørende Jordbrug, hvis Bygninger derfor er indrettet med Jordbrug for Øje. Lejen for disse Ejendomme er beregnet til 3 pCt. af Erstatningssummen, hvilket af Udvalget er skønnet passende. I enkelte Tilfælde, hvor Erstatningen for Jorden er sat saa højt, at Jorden maa være vurderet som Byggegrund, er Afgiften sat i Forhold til den Brugsværdi, som man maa skønne, at Jorden har. Den anden Kategori er beboede Ejendomme, der er udlejet til tidligere Ejere, og Lejeafgiften svarer her til Sparekasserenten. Lejeren vil altsaa ved at sætte Ekspropriationssummen i Sparekassen ikke kunne blive daarligere stillet, end om han var Ejer. Er Ejendommen bygget under Højkonjunktur, faar han jo, da Prioritetsrenten langt overstiger 4 pCt., en Lettelse, som muligvis kan være afgørende for hele hans Økonomi; endvidere har Lejeren den Fordel, at han har realiseret sin Ejendom. Og adskillige Lejere deroppe har da ogsaa indrømmet, at de ikke har faaet

nogen Forhøjelse, men tværtimod en Lettelse. Den tredje Kategori er Beboelsejendomme eller Lejligheder, udlejede til andre end de tidligere Ejere. De fleste af de eksproprierede Ejendomme overgik først til Staten pr. 1. November dette Aar; men nogle enkelte Ejendomme er overtaget tidligere, og Bygningerne eller Lejlighederne i dem har været lejet ud, saaledes at man byggede videre paa de mellem de private afsluttede Lejemaal. Nogle af Lejerne indbragte imidlertid efter Statens Overtagelse af Ejendommene Spørgsmaalet om Lejens Størrelse for Huslejenævnet, der i flere Tilfælde nedsatte de mellem de private fastsatte Lejebeløb endogsaa til omtrent Halvdelen, og ved den nu stedfundne Udlejning er de af Nævnet fastsatte Lejebeløb lagt til Grund. En Sammenligning mellem de af Nævnet fastsatte Lejebeløb og en Leje, svarende til 4 pCt. af Ekspropriationssummen foruden Skatter og Afgifter, tyder ikke paa, at Lejerne forurettes ved den Fremgangsmaade, som jeg her har nævnt; og det maa bero paa en Misforstaaelse, naar den ærede Taler gaar ud fra, at den trufne Ordning medfører en Lejeforhøjelse. Administrationsudvalget, som meget omhyggeligt har søgt Oplysninger om den tidligere Leje, kender ikke noget Eksempel paa Lejeforhøjelse, tværtimod kender det adskillige Eksempler paa lavere Leje; og da der er ledige Lejligheder i Hirtshals saavel i private Huse som i Statens Huse, er Lejere ikke udelukkende henvist til Statens Ejendomme; de kan opsige deres Lejlighed, naar de vil; og for at sikre sig imod, at Lejeren af en hel Ejendom ved Fremleje skulde kræve ubillig Leje af de mindre Lejligheder, som findes i flere af disse Ejendomme, er der i Kontrakterne indført en Bestemmelse om, at Gyldigheden af Fremlejemaal skal gøres afhængig af Statens Samtykke dertil. Saa jeg tror ikke, man fra Statens Side kan optræde mere rimeligt og liberalt overfor Beboerne deroppe, end man har gjort. Der er ogsaa i Almindelighed god Tilfredshed deroppe. Jeg tror for øvrigt, at det er en Fejltagelse fra det ærede Medlems Side, naar han mener, at Staten undertiden har givet mere, end Ejendommene er værd. Tværtimod er der fremkommet Klager over, at Staten har eksproprieret til Priser, som laa langt under det, Ejendommene var værd. Det er noget ganske nyt, jeg her hører fra det ærede Medlem.

Det ærede Medlem Hr. Haurum